

➔ GOEDE INNOVATIES VERDIENEN NAVOLGING

Innovaties in de watersector zijn onmisbaar bij de verduurzaming van Nederland. Helaas blijven goede initiatieven vaak nog hangen in de pilotfase. Het nieuwe NWB Waterinnovatiefonds moet helpen deze innovaties verder te ontwikkelen.

Nieuwe technologieën voor rioolwaterzuivering, toepassing van groene waterstof, het terugwinnen van energie en grondstoffen uit afvalwater, innovatieve dijken, duurzaam materiaalgebruik in stuwen, sluisen en bruggen, methoden om water vast te houden, *Building with Nature...* De lijst van potentiële innovaties in de watersector is eindeloos. Daar wordt hard aan gewerkt, maar in de praktijk komen lang niet alle ideeën van de grond. Of ze blijven hangen in de ontwikkelfase.

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) heeft om die reden besloten een Waterinnovatiefonds op te richten. Dit zelfstandige fonds staat op afstand van de bank, maar de bank steekt er wel middelen in. 'De NWB ziet het als haar maatschappelijke taak om bij te dragen aan waterinnovaties. Financiering kan net het beslissende zetje geven om projecten na de pilotfase verder te brengen,' zegt Stefan Kuks, voorzitter van het fonds en in het dagelijks leven watergraaf van Waterschap Vechtstromen.

BUSINESSCASE

Waterschappen moeten voortdurend innoveren om de complexe maatschappelijke opgaven waarvoor ze staan, aan te kunnen. Bijvoorbeeld: hoe voorkom je dat een gebied bij steeds extremer weer niet te nat wordt, maar ook niet te droog? Hoe zorg je dat een waterzuivering ook

medicijnresten en microplastics kan verwijderen tegen niet al te hoge meerkosten? Hoe maak je optimaal gebruik van digitale technologie en de kansen die dit biedt voor het waterschapswerk?

Vooraf in de tweede fase van innovatie kunnen waterschappen volgens Kuks wel wat hulp gebruiken. 'De eerste fase, met pilots rond een concreet vraagstuk, lukt vaak nog wel. Maar het wordt een ander verhaal als het idee moet worden opgeschaald. Die tweede fase vraagt publiekprivate samenwerking: de businesscase van een marktpartij is nodig om innovaties ook op andere plaatsen werkbaar te krijgen. Dit biedt ook kansen om de kennis en kunde van de waterschappen te vermarkten in het buitenland. Wij hebben de wereld zoveel te bieden op watergebied, maar dit potentieel wordt nog onvoldoende benut.'

Een mooi voorbeeld is Nereda, de duurzame zuiveringstechnologie uit de koker van de TU Delft, daarna RoyalHaskoningDHV, STOWA en enkele waterschappen. Bij Nereda vormt het slib geen vlokken, maar korrels. Daardoor bezinkt dit slib sneller en zijn geen grote bezink-

tanks nodig. Dit scheelt ruimte en energie. Bovendien heeft de technologie een hoog zuiveringsrendement. Kuks: 'Nereda is overgenomen door veel andere waterschappen en geëxporteerd naar elders in de wereld, van Australië tot Brazilië.'

AANMELIJK VERHAAL

Stefan Kuks hoopt dat het Waterinnovatiefonds voor de zomer 'up and running' is en dat de eerste aanvragen nog dit jaar worden beoordeeld en gehonoreerd met een lening. Die leningen bedragen maximaal 2 miljoen euro. Voorwaarden zijn dat er ten minste één waterschap is betrokken bij de innovatie, dat het waterschap zelf ook geld inlegt en dat de innovatie breed toepasbaar is in de waterschapspraktijk. 'Daarnaast moeten de aanvragers een aannemelijk verhaal hebben over de kans van slagen van opschaling en de commerciële haalbaarheid. Het is dus verstandig als de consortia niet alleen bestaan uit inhoudelijk deskundigen, maar ook uit mensen die verstand hebben van ondernemen en risicodragend financieren.' Kuks besluit: 'Natuurlijk wordt niet ieder project een succes, zo reëel moet je zijn. Maar de revenuen van de innovaties die wél slagen, vloeien terug in het fonds. Daarmee kunnen we dus weer nieuwe plannen financieren.'

'Heeft een fonds, gericht op innovatie en duurzaamheid, toegevoegde waarde voor de waterschapswereld? Die vraag legde de NWB enige tijd geleden aan ons voor,' zegt Joost Buntsma, directeur van STOWA. 'Ons antwoord

was helder: jazeker! Waterschappen zijn innovatieve organisaties. Met pilots doen zij het prima, maar ze moeten ook de volgende stap gaan zetten: van een goed werkende demo naar toepassing in de praktijk, een techniek verkoopklaar maken. In dit stadium is de financieringsvraag vaak nog te groot en te risicovol voor de waterschappen. Veel innovaties stranden dus in de *valley of death*, de fase waarin partijen wel moeten investeren maar er nog geen inkomsten zijn. De leningen van het Waterinnovatiefonds moeten zorgen dat ideeën sneller en gemakkelijker toegang krijgen tot de waterschapspraktijk en niet blijven steken in de pilot-fase. Uiteindelijk hoop ik dat het fonds vernieuwende producten en projecten oplevert, die in essentie bijdragen aan slimmer en duurzamer waterbeheer.'

BESTUUR EN INVESTERINGSKOMMISSIE

Het Waterschapsinnovatiefonds is een stichting, met een zelfstandig bestuur en een zelfstandige investeringscommissie die de financieringsaanvragen beoordeelt. Het bestuur bestaat uit: Stefan Kuks (voorzitter, en watergraaf van Waterschap Vechtstromen), Riksta Zwart (directeur van Waterbedrijf Groningen) en Pieter Janssen (secretaris-directeur van het Hoogheemraadschap van Delfland). Voor het Investment Committee levert STOWA de voorzitter (Joost Buntsma) en de secretaris (Cora Uijterlinde).

STOWA 50 JAAR: DE KRACHT VAN KENNIS!

Dit jaar bestaat STOWA 50 jaar. Wij vieren dit graag met iedereen in ons netwerk, onder het motto 'De Kracht van Kennis'. Vanaf 21 juni tot en met eind december staan wij stil bij ons jubileum, vooral door te kijken naar de toekomst. Hoe ziet STOWA er de komende jaren uit, en hoe kunnen we de waterschappen in de nabije toekomst maximaal ondersteunen bij hun werk?

We werken momenteel aan een veelzijdig programma met verschillende activiteiten. Binnenkort maken we het complete programma bekend. We kunnen nu alvast melden dat wij op **woensdag 15 september** een live lustrumdag organiseren. Noteer deze datum alvast in uw agenda.

Op de hoogte blijven van onze jubileumactiviteiten? Houd onze website in de gaten, of abonneer u op onze digitale nieuwsbrief, op stowa.nl.